

MÜ'09

"Soome-ugri rahvad ja keeled"

Piret Norvik

Meie keelesugulased - soome-ugri rahvad - elavad laialdasel territooriumil Kesk-Euroopast Siberini. Tihti ei teata, kes nad on, kus on nende asualad ja mis keelt nad räägivad. Soome-ugri keelte seas on nii väikese kui ka suure kõnelejaskonnaga keeli. Mõned neist keeltest on kadunud või kadumas, nagu näiteks eesti keelele lähedased keeled: liivi ja vadja keel. Vadja keele ainestikku on rohkelt talletatud magnetofonilindile, palju raamatuid on välja andnud akadeemik Paul Ariste ja vadjalasi näeb Lennart Meri filmis „Linnutee tuuled“. Mida tuleks teha, et soome-ugri keelte kõnelejate arv ei väheneks ja keeled ei kaoks?

Ainult kolmel soome-ugri rahval on oma riik, kõige suurem neist on rahvaarvult Ungari Vabariik. Ungarlaste asualad on tükeldatud mitme riigi vahel, nende rahvaarv ulatub 15 miljonini. Ungarlastega suhtlemisel on kasulik tunda ungari keele hääldust ja igapäevaseks vestluseks vajalikke väljendeid. Selleks aitab kaasa põgus keeleõpetus. Teisel kohal on Soome Vabariik, kus soomlaste arv küünib 5,3 miljonini.

Soome-ugri rahvaste esindajaid elab ka Eestis. Kas me oleme neid märganud ja kuidas teha koostööd nendega?

Soovitatav kirjandus

Rein Sikk. Kas soome-ugri kuningas on koolmas? - Eesti Päevaleht, 13. juuli 2009.

Paul Ariste. Vadja päevikud 1942-1980. - Litteraria. Eesti kirjandusloo allikmaterjale. Vihik 22. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseum, 2005.

Anu Nurk, Tõnu Seienthal. Ungari. Maa, rahvas, kultuur. - Bibliotheca Studiorum Hungaricorum in Estonia. Tartu, 1999.